

รายงานการศึกษาผู้ใช้

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จัดทำโดย

นายนภัทร น้อยนารถ	63101010216
นายปวิช นัยเนตร์	63101010222
นางสาวปัญญนิษา เสมอใจ	63101010224
นางสาวเมธาวี สุดาจันทร์	63101010230
นายรณภพ ต้นกุล	63101010231
นายปฏิพล สุวบุตร	63101010590
นางสาวรัตนภรณ์ กุลภา	63101010594
นางสาววรัญญา ปาคำ	63101010598

อ.ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

รายวิชา สศ 321 การศึกษาผู้ใช้ สาขาสารสนเทศศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2565

รายงานการศึกษาผู้ใช้

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการคัดแยกขยะของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จัดทำโดย

นายนภัทร น้อยนารล	63101010216
นายปวิช นัยเนตร์	63101010222
นางสาวปัญญิษา เสมอใจ	63101010224
นางสาวเมธาวี สุดาจันท์	63101010230
นายรณภพ ต้นกุล	63101010231
นายปฏิพล สุวบุตร	63101010590
นางสาวรัตนภรณ์ กุลภา	63101010594
นางสาววรัญญา ปาคำ	63101010598

อ.ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

รายวิชา สศ 321 การศึกษาผู้ใช้ สาขาสารสนเทศศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2565

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
1. ชื่อประเด็นที่ศึกษา	1
2. ขั้นตอนการศึกษา	1
2.1 กลุ่มเป้าหมาย	1
2.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	1
2.3 เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา	1
2.3.1 การสังเกต	1
2.3.2 การสัมภาษณ์	1
2.4 การวิเคราะห์ผลข้อมูลและการสรุปผลข้อมูล	2
2.4.1 วิเคราะห์ผลจากการสังเกต	2
2.4.2 การสรุปผลข้อมูลจากการสังเกต	5
2.4.3 วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์	6
2.4.4 การสรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์	12
2.5 สรุปผลการศึกษา	16
3. แนวทางการแก้ไขปรับปรุง	18
4. สะท้อนคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้	21
4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชา	21
4.2 ทักษะที่ได้เรียนรู้และพัฒนาจากการทำงาน	21
4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน	22

ภาคผนวก

ค

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

จ

ภาคผนวก ข ความรับผิดชอบในการทำงานของสมาชิกกลุ่ม

ช

1. ชื่อเรื่องประเด็นที่ศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมการคัดแยกขยะของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ขั้นตอนการศึกษา

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา

2.3.1 การสังเกต

กลุ่มผู้ศึกษาได้มีการลงพื้นที่เพื่อสังเกตพฤติกรรมการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะในบริเวณตึกคณะมนุษยศาสตร์ และบริเวณรอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น รวมถึงเป็นการสังเกต เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาการทิ้งขยะและคัดแยกขยะ ก่อนนำมาทำการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และเข้าถึงปัญหาได้อย่างแท้จริง

2.3.2 การสัมภาษณ์

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ปัญหา และความต้องการ ซึ่งกลุ่มผู้ศึกษาได้สังเกตถึงพฤติกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะในบริเวณตึกคณะมนุษยศาสตร์ และบริเวณรอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยตนเอง กลุ่มผู้ศึกษาได้เริ่มกำหนดประเด็นและออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์ โดยในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์ในรูปแบบ Onsite ในการสัมภาษณ์ได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured interview) หรือการเก็บข้อมูลโดยมีการเตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า ช่วยให้ผู้ศึกษาเก็บ

ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งแนวคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัญหาการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 คน และบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัยจำนวน 4 คน โดยกลุ่มผู้ศึกษาได้มีการกำหนดสัญลักษณ์ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

A	แทน	นิสิตระดับปริญญาตรี คนที่ 1
B	แทน	นิสิตระดับปริญญาตรี คนที่ 2
C	แทน	นิสิตระดับปริญญาตรี คนที่ 3
D	แทน	นิสิตระดับปริญญาตรี คนที่ 4
E	แทน	บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะ คนที่ 1
F	แทน	บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะ คนที่ 2
G	แทน	บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะ คนที่ 3
H	แทน	บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะ คนที่ 4

2.4 วิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 วิเคราะห์ผลจากการสังเกต

จากการลงพื้นที่เพื่อสังเกตพฤติกรรมการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งได้มีการสังเกตพฤติกรรมและถังขยะในบริเวณตึกคณะมนุษยศาสตร์ และบริเวณรอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะ โดยสามารถสังเกตได้ทั้งหมด 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การสังเกตถังขยะ 2) การสังเกตพฤติกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิตปริญญาตรีภายในมหาวิทยาลัย จากการสังเกตถังขยะ สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ขยะส่วนใหญ่ถูกทิ้งรวมกัน ไม่ว่าจะเป็นขยะประเภทเศษอาหารที่มีภาชนะ / ไม่มีภาชนะ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล หรือขยะติดเชื้อ
2. สัญลักษณ์และข้อความที่ปรากฏบนถังขยะ ไม่มีความชัดเจนในการบ่งบอกถึงประเภทขยะแต่ละถัง อาจทำให้เกิดความสับสนในการเลือกทิ้งและคัดแยกขยะได้ง่าย

3. สีของถังขยะภายในมหาวิทยาลัยไม่เหมือนกัน ในบางจุดถังขยะเป็นสีตามประเภทขยะ บางจุดถังเป็นสีดำ แต่ฝาถังขยะเป็นสีตามประเภทขยะแทน
4. ถังขยะบางประเภท มีข้อความบ่งบอกประเภทขยะที่ซ้ำกัน เช่น ถังขยะทั่วไป และถังขยะรีไซเคิล มีข้อความบ่งบอกประเภทขยะพลาสติกเหมือนกัน อาจทำให้เกิดความสับสนได้
5. สีและข้อความบนถังขยะหลายจุด มีความแตกต่างกัน เช่น หากเป็นบริเวณตึก 2 ถังขยะสีเขียวหมายถึงถังขยะแห้ง แต่หากเป็นถังขยะในบริเวณอื่น ๆ ถังขยะสีเขียวหมายถึงถังขยะเปียกและเศษอาหาร
6. สีและข้อความบนถังขยะหลายจุด มีความไม่ชัดเจนของตัวอักษร ตัวอักษรหลายข้อความค่อนข้างจาง ทำให้สามารถมองเห็นได้ค่อนข้างยาก
7. ถังขยะบางจุด มีการคัดแยกขยะที่เป็นประเภทขวดโดยแยกถังขยะจากขยะทั่วไป ทำให้สังเกตได้ง่าย และสามารถคัดแยกขยะได้ง่าย
8. ถังขยะภายในมหาวิทยาลัย มีสีที่ไม่ตรงตามมาตรฐานสากล ทำให้เกิดความสับสนและภาพจำที่ผิดต่อการคัดแยกขยะ

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานถังขยะ สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. นิสิตบางส่วนมีการทิ้งขยะในถังขยะทั่วไป โดยไม่ได้สนใจในเรื่องการคัดแยกขยะ ไม่ว่าจะขยะที่ถืออยู่จะเป็นขยะประเภทใดก็ตาม
2. นิสิตบางส่วนที่อยู่ในช่วงเวลาเร่งรีบ หรือไม่ได้สนใจในการคัดแยกขยะมักทิ้งขยะในถังที่ใกล้ที่สุด ถังขยะที่ง่ายต่อการสังเกต หรือถังขยะที่ยังไม่เต็มก่อน หากเป็นขยะที่เป็นประเภทขยะเปียก หรือภาชนะที่มีเศษอาหาร จะเลือกทิ้งขยะในถังขยะเปียก หากเป็นขยะประเภทขวดน้ำ หรือกระป๋องจะเลือกทิ้งในถังขยะทั่วไปและถังขยะรีไซเคิล แต่หากเป็นขยะที่เป็นประเภทอื่น ๆ ก็จะถูกทิ้งในถังขยะทั่วไป
3. หากเป็นขยะเปียกหรือเศษอาหารที่อยู่ในภาชนะพลาสติก หรือภาชนะประเภทอื่น ๆ มักไม่ได้มีการคัดแยกขยะก่อน ส่วนใหญ่จะเป็นการเทน้ำในภาชนะทิ้งลงพื้นที่ใกล้ ๆ แทน จึงค่อนนำภาชนะทิ้งลงในถังขยะภายหลัง
4. นิสิตบางส่วนเกิดอาการสับสนขณะที่ทิ้งขยะ เนื่องจากไม่ทราบว่าขยะประเภทนี้ ควรทิ้งลงถังขยะประเภทใดจึงจะถูกต้อง ทำให้ตัดสินใจเลือกทิ้งขยะในถังขยะที่ใกล้เคียงที่สุด หรือสังเกตง่าย เช่น ขยะทั่วไปมากที่สุด โดยไม่ได้คัดแยกประเภทของขยะออกเป็นส่วน ๆ

ถังขยะในบริเวณตึก 2 ชั้น 2

ถังขยะในบริเวณตึก 2 ชั้น 3 หน้าห้องน้ำชาย

ถังขยะในบริเวณหน้าตึก 2

ภาพตัวอย่างถังขยะบริเวณตึก 2 คณะมนุษยศาสตร์
จากการสังเกตพฤติกรรมทิ้งขยะและการคัดแยกขยะ

ถังขยะบริเวณข้างหอสมุดกลาง จุดที่ 1

ถังขยะบริเวณข้างหอสมุดกลาง จุดที่ 2

ภาพตัวอย่างถังขยะบริเวณข้างหอสมุดกลาง
จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะและการคัดแยกขยะ

2.4.2 การสรุปผลข้อมูลจากการสังเกต

จากสังเกตพฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งประเด็นการสังเกตได้ทั้งหมด 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การสังเกตถังขยะ 2) การสังเกตพฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิตปริญญาตรีภายในมหาวิทยาลัย กลุ่มผู้ศึกษาพบว่า ถังขยะส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง ขยะถูกทิ้งรวมกันโดยไม่ได้แยกประเภทของขยะ ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสี สัญลักษณ์และข้อความที่ปรากฏบนถังขยะ ไม่มีความชัดเจน สังเกตและตีความได้ค่อนข้างยาก ทำให้เกิดความสับสนในการเลือกทิ้งขยะอย่างมาก ซึ่งทำให้นิสิตส่วนใหญ่มีการทิ้งขยะและคัดแยกขยะที่ไม่ถูกต้อง เมื่อสังเกตถังขยะ พบว่าถังขยะที่มีการคัดแยกขยะมากที่สุดจะเป็นถังขยะประเภทขวดพลาสติก ซึ่งข้อความที่บ่งบอกประเภทขยะมีความชัดเจน ทำให้นิสิตสามารถคัดแยกขยะได้อย่างง่าย อีกทั้งขยะประเภทขวดพลาสติกเป็นขยะที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังพบว่าถังขยะสีของถังขยะในแต่ละบริเวณภายในมหาวิทยาลัยมีสีที่แตกต่างกัน ในบางจุดถังขยะเป็นสีดำทั้งหมด แต่บางจุดกลับเป็นสีตามประเภทขยะ ซึ่งแต่ละจุดก็ยังมีสีถังขยะที่ไม่ตรงกัน เช่น บริเวณตึก 2 ถังขยะสีเขียวคือถังขยะแห้ง แต่บริเวณจุดอื่น ถังขยะสีเขียวคือถังขยะเปียก อาจทำให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับภาพจำของถังขยะได้ ถังขยะในหลายจุดยังไม่มีข้อความชัดเจนในเรื่องของสัญลักษณ์และข้อความที่บ่งบอก ถังขยะบางประเภทมีข้อความที่บ่งบอกประเภทขยะที่ซ้ำกัน เช่น ถังขยะทั่วไป ถังขยะรีไซเคิล และถังขยะสำหรับทิ้งขวด

โดยเฉพาะ มีข้อความที่บ่งบอกประเภทขยะพลาสติกเหมือนกัน จึงทำให้ไม่สามารถเลือกได้ว่าควรทิ้งขยะลงถังใด จึงจะถูกต้อง นอกจากนี้ความไม่ชัดเจนของถังขยะ อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะและคัดแยกขยะของนิสิต โดยพบว่านิสิตบางส่วนทิ้งขยะลงในถังขยะทั่วไป โดยไม่ได้สนใจในเรื่องการคัดแยกขยะ ไม่ว่าจะทิ้งขยะที่ถืออยู่จะเป็นขยะประเภทใดก็ตาม โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งรีบ นิสิตบางส่วนมักทิ้งขยะในถังที่ใกล้ที่สุด หรือถังขยะที่ไม่เต็มก่อน หากเป็นขยะเปียกหรือจำพวกเศษอาหารที่อยู่ในภาชนะเศษอาหารที่อยู่ภายในภาชนะพลาสติก หรือภาชนะประเภทอื่น ๆ มักไม่ได้มีการคัดแยกขยะก่อน ส่วนใหญ่จะเป็นการเทน้ำในภาชนะทิ้งลงพื้นที่ที่ใกล้เคียงแทน แล้วจึงนำภาชนะมาทิ้งลงในถังขยะ นอกจากนี้ยังมีนิสิตบางคนเกิดอาการสับสนขณะที่กำลังจะทิ้งขยะ เนื่องจากไม่รู้ว่ขยะประเภทนี้ ควรทิ้งในถังขยะใดจึงจะถูกต้อง จึงทิ้งลงในถังขยะที่มีประเภทที่ใกล้เคียงกับขยะที่ตนเองถืออยู่มากที่สุด โดยไม่ได้ทำการคัดแยกขยะออกเป็นประเภทที่ถูกต้อง ดังนั้นควรมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของสี ลักษณะสัญลักษณ์และข้อความบนถังขยะ เพื่อให้การคัดแยกขยะเป็นเรื่องที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ลดความสับสนและเพิ่มความถูกต้องในการเลือกทิ้งขยะมากขึ้น อาจเป็นการกระตุ้นให้นิสิตหันมาสนใจในการคัดแยกขยะได้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดภาระการจัดการขยะของบุคลากรอีกด้วย

2.4.3 วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ที่บ้านและที่พักอาศัย มีการคัดแยกขยะหรือไม่ อย่างไร

“ที่บ้านไม่ได้มีการคัดแยกขยะ โดยใช้เป็นถังขยะที่จะนำขยะทั้งหมดมาทิ้งรวมกันไว้ในถังเดียว”

(A)

“ที่บ้านมีการคัดแยกขยะ โดยมีถังขยะที่แบ่งแยกตามสีของถังขยะ เช่น ขยะทั่วไป, ขยะเปียก, ขยะใสขวดน้ำ แต่ถังขยะไม่ได้มีข้อความที่ระบุประเภทอย่างชัดเจนมากเพียงพอ เมื่อจะทิ้งขยะจำเป็นต้องเปิดฝาดังดูก่อนเพื่อให้รู้ประเภทของขยะที่จะทิ้ง” (B)

“ที่บ้านไม่มีการคัดแยกหรือแยกประเภทขยะเลย ซึ่งจะทิ้งขยะทั้งหมดไว้ในถังขยะรวมเท่านั้น สาเหตุคือเรื่องของความสะดวกเป็นส่วนใหญ่” (C)

“มีการคัดแยกเฉพาะขยะอันตราย หรือขยะที่เป็นสารเคมีเท่านั้น หากเป็นขยะประเภทอื่น ๆ ก็ทิ้งรวมกัน” (D)

จากการสัมภาษณ์นิสิตในข้อที่ 1 พบว่านิสิตส่วนใหญ่ ไม่ได้มีการคัดแยกขยะตามประเภทของขยะอย่างถูกต้อง โดยมักจะทิ้งขยะไว้ในถังขยะรวมเท่านั้น ทั้งนี้สาเหตุของการไม่คัดแยกขยะ เกิดจากการที่นิสิตต้องการความสะดวกในการทิ้งขยะ และจำนวนของถังขยะที่บ้านไม่ได้มีจำนวนที่เพียงพอต่อการคัดแยกขยะ ซึ่งมีนิสิตเพียงบางคนเท่านั้นที่มีการคัดแยกขยะตามประเภทของขยะอย่างถูกต้อง แต่ตัวถังขยะไม่ได้มีความชัดเจนมากพอ จำเป็นต้องเปิดดูขยะที่อยู่ภายในถังก่อน ถึงจะทราบว่าต้องทิ้งขยะลงในถังขยะประเภทใด

2. ในช่วงเวลาที่อยู่เ็นมหาวิทยาลัย ได้คัดแยกขยะโดยแยกประเภทขยะและได้คัดแยกอย่างถูกต้องตามข้อความบ่งบอกที่ปรากฏบนถังขยะหรือไม่ อย่างไร

“เวลาที่อยู่ที่มหาวิทยาลัยจะคัดแยกขยะก่อนทิ้งเสมอ โดยจะดูตามสัญลักษณ์ของถังขยะ แต่มีความสับสนและไม่มั่นใจว่า ขยะที่ตัวเองทิ้งไปนั้นถูกต้องตามประเภทของถังขยะหรือไม่ เพราะถังขยะส่วนใหญ่มักมีขยะประเภทอื่น ๆ ปนอยู่ด้วยเสมอ” (A)

“มีการคัดแยกขยะเมื่ออยู่ที่มหาวิทยาลัย แต่ยังมีความสับสนต่อสัญลักษณ์บนถังขยะ และขยะที่อยู่ในถังว่าตัวเองต้องทิ้งขยะลงในถังใด” (B)

“ปกติจะคัดแยกขยะตามประเภทอยู่แล้ว แต่จะขึ้นอยู่กับจำนวนของขยะที่มี ถ้ามีขยะเยอะก็จะทิ้งโดยที่ไม่แยกขยะเลย ถ้ามีขายน้อยก็จะทำการคัดแยกขยะ” (C)

“เมื่ออยู่ที่มหาวิทยาลัยจะมีการทิ้งขยะตามประเภท แต่ยังมีความสับสนหรือไม่เข้าใจกับสัญลักษณ์บนถังขยะถ้าถังขยะใบนั้นมีแค่รูปของประเภทขยะ แต่ถ้าถังขยะมีข้อความกำกับไว้ก็สามารถเข้าใจได้ว่าต้องแยกประเภทขยะยังไง” (D)

จากการสัมภาษณ์นิสิตในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่ามีนิสิตส่วนใหญ่ที่ทำการคัดแยกขยะอยู่เสมอ แต่ในเรื่องของความถูกต้องตามประเภทนั้นอาจจะไม่ถูกต้องทั้งหมด เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่มักมีความสับสนกับสัญลักษณ์บนป้ายหรือตัวถังขยะประเภทนั้น ๆ เพราะบางที่ตัวถังขยะไม่ได้มีความชัดเจนต่อการคัดแยกขยะมากพอ ส่งผลให้นิสิตที่จะทิ้งขยะเกิดความสับสนและทิ้งขยะผิดประเภท ซึ่งหากมีนิสิตที่จะมาทิ้งขยะต่อจากนั้นก็เกิดความสับสนขึ้นทั้งเรื่องของสัญลักษณ์ และขยะที่อยู่ในถังขยะประเภทนั้น ๆ จนเกิดเป็นการทิ้งขยะที่ไม่ถูกต้องตามประเภทของถังขยะ

3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของขยะ และเข้าใจสัญลักษณ์หรือข้อความที่ปรากฏบนถังขยะหรือไม่ อย่างไร

“ทิ้งขยะตามสัญลักษณ์กับสีของถังขยะ แต่มีความสับสนและไม่ค่อยมั่นใจว่าขยะที่ทิ้งไปได้ทำการคัดแยกแบบถูกต้องรึเปล่า เพราะถังขยะส่วนใหญ่จะมีการปนของขยะอื่นอยู่ และถังขยะมีสัญลักษณ์ที่ไม่ชัดเจน” (A)

“มีการคัดแยกขยะเป็นสี ๆ ทิ้งขยะทั่วไป ขยะเปียก และขยะขวดน้ำแต่ไม่ได้ชัดเจนมาก มีความสับสนของสัญลักษณ์ ต้องเปิดฝาขยะดูเพื่อให้รู้ประเภทขยะ” (B)

“ไม่เข้าใจป้าย จะใช้การเดาในการทิ้งขยะ ถึงไม่มีความชัดเจนมากพอและไม่ครอบคลุม” (C)

“ไม่ค่อยเข้าใจสัญลักษณ์บนถังขยะป้ายมีความไม่ชัดเจน เวลาทิ้งขยะยังต้องเดาหากบางถังมีแค่รูป แต่สีที่มีข้อความบอกกำกับ แต่บางถังข้อความเลื่อนกลาง หากคนที่ไม่รู้ความหมายของสีจะทำให้ทิ้งผิดได้ โดยส่วนใหญ่คนจะทิ้งโดยไม่สนใจว่าต้องทิ้งลงถังขยะแบบไหนเพราะอักษรที่ไม่เด่นชัด” (D)

จากการสัมภาษณ์นิสิตในข้อที่ 3 พบว่านิสิตส่วนใหญ่เกิดความสับสนและไม่ทราบถึงความหมายของสัญลักษณ์ขณะที่ทิ้งขยะ นิสิตใช้การคาดเดาขณะที่ทิ้ง เนื่องจากสัญลักษณ์และข้อความที่ปรากฏบนถังขยะไม่มีความชัดเจนในการบ่งบอกถึงประเภทขยะในแต่ละถัง ข้อความที่ปรากฏบนถังขยะมีความไม่ชัดเจน ตัวอักษรค่อนข้างจาง อีกทั้งสีของถังขยะในบางจุด บางพื้นที่มีสีที่ไม่เหมือนกัน หากบุคคลที่ไม่ทราบความหมายของสีถังขยะแต่ละประเภทอาจทำให้นิสิตทิ้งผิดประเภท นิสิตทำการเปิดฝาทิ้งขยะและคอยสังเกตประเภทขยะภายในถังก่อนจะทิ้งทุกครั้ง โดยขยะบางประเภทมีขยะประเภทอื่นปะปนอยู่ จึงทำให้นิสิตเกิดความสับสนกับการเลือกทิ้งขยะให้ตรงประเภท

4. ทราบหรือไม่ว่าการคัดแยกขยะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และทำไมเราจึงต้องคัดแยกขยะ

“คิดว่าการคัดแยกขยะมีผลดี เพราะแยกขยะเพื่อความสะดวกสบายต่อการกำจัดขยะทิ้ง กำจัดขยะได้ง่าย อย่างขยะรีไซเคิลถ้าแยกไว้ก็นำไปใช้ต่อได้เลย ” (A)

“คิดว่าการคัดแยกขยะมีผลดี เพราะ พวกเศษไม้แหลมๆ อาจที่มฤงขยะ น้ำของขยะเปียกอาจไหลออกมา ทำให้เกิดกลิ่นรบกวน ดังนั้นคิดว่าควรแยกขยะดีกว่า ขยะประเภทกล่องโฟมมีการกำจัดทิ้ง แต่พวกขยะขวดน้ำจะมีการนำไปขายต่อ และการคัดแยกขยะก็สะดวกต่อการกำจัด” (B)

“คิดว่าการคัดแยกขยะมีผลดี เพื่อที่หน่วยงานจะได้นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี” (C)

“คิดว่าการคัดแยกขยะมีผลดี เนื่องจากง่ายต่อการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปทำลายหรือกำจัด หากมีการทิ้งขยะอันตรายปนไปจะทำให้อันตรายต่อผู้ที่เก็บขยะ การแยกขยะก่อนจะดีกว่าให้ผู้เก็บขยะมาแยกเอง” (D)

จากการสัมภาษณ์นิตินในข้อที่ 4 พบว่านิตินทราบถึงผลดีต่อการคัดแยกขยะ โดยการคัดแยกขยะตามประเภทของขยะนำไปสู่ถึงความปลอดภัย ความสะดวกรวดเร็วต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำจัดขยะได้รวดเร็วและถูกวิธี นิตินยังสามารถนำถังขยะที่บรรจุขวดนำไปเพิ่มมูลค่าหรือขยะประเภทรีไซเคิลสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และการคัดแยกขยะยังมีผลให้บริเวณที่ทิ้งขยะไม่สกปรกประเภทของขยะเปียกจะไม่ส่งกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์มากเกินไป การคัดแยกขยะให้ถูกประเภทนั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากไม่ทำการคัดแยกขยะให้ถูกประเภท หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจเกิดอันตรายจากการทิ้งขยะปะปนไม่ถูกประเภท และทำให้เกิดความล่าช้าต่อการกำจัดขยะได้

5. คิดว่าปัญหาในเรื่องการคัดแยกขยะสำหรับตนเองคืออะไร

“ไม่แน่ใจว่าขยะที่มีถังที่ถังขยะประเภทใด เนื่องจากถังขยะไม่มีความชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนในการทิ้งขยะได้” (A)

“ถังขยะไม่มีความชัดเจนของสัญลักษณ์ ทำให้คนส่วนใหญ่สับสนและทิ้งขยะไม่ตรงประเภทของขยะ นิตินบางส่วนชอบทิ้งขยะกองไว้ข้างถังขยะ” (B)

“ข้อความที่ระบุประเภทของถังขยะไม่มีความชัดเจนและไม่มีความละเอียด ตำแหน่งการมองเห็นหรือจุดสนใจของคนเวลาทิ้งไม่ชัดเจนมาเพียงพอ และคิดว่ายังเป็นเรื่องของการปลูกฝังความรู้ส่วนบุคคลด้วย” (C)

“ป้ายข้อความระบุประเภทที่กำกับตรงถังขยะ ไม่มีความชัดเจนทั้งข้อความและสีของถังขยะ และคิดว่าขึ้นอยู่กับภาระหนักหรือเห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะของแต่ละบุคคลด้วย” (D)

จากการสัมภาษณ์นิตินในข้อที่ 5 พบว่านิตินส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของความชัดเจนของข้อความสัญลักษณ์และสีของถังขยะ ซึ่งค่อนข้างไม่มีความละเอียด และตำแหน่งการมองเห็นก็ยังไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความสับสนและสร้างความหน่วงต่อการคัดแยก อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับภาระหนัก และการเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะในแต่ละบุคคลอีกด้วย ทำให้บางส่วนยังพยายามเลือกทิ้งขยะตามประเภทขยะให้ถูกต้องมากที่สุด

แต่ในบางส่วนกลับไม่เห็นถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะ ทำให้เกิดขยะที่ถูกทิ้งโดยแยกประเภทไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังมีบางส่วนเลือกทิ้งขยะไว้ข้างถังขยะแทนอีกด้วย

6. หากมีสร้างผลงาน นวัตกรรม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาในจุดนี้ จะหันมาคัดแยกขยะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

“หากมีการแก้ไขในเรื่องของถังขยะ คิดว่าช่วยให้ตัดสินใจคัดแยกขยะได้ง่ายขึ้นอย่างมาก ควรระบุประเภทของขยะอย่างละเอียด” (A)

“หากมีการแก้ไขก็จะดีขึ้นมาก ช่วยให้คัดแยกขยะได้ง่ายขึ้น ควรทำให้ข้อความที่ระบุประเภทมีความชัดเจน สะดุดตามากยิ่งขึ้น” (B)

“หากมีการแก้ไขโดยเปลี่ยนรูปลักษณะของถังขยะให้มีความน่าดึงดูด ทันสมัย และมีการบ่งบอกประเภทขยะอย่างชัดเจน ก็ช่วยให้ตัดสินใจคัดแยกได้ง่ายขึ้น ช่วยลดความสับสนอย่างมาก” (C)

“หากมีการแก้ไขก็จะเพิ่มโอกาสที่คนจะแยกขยะมากขึ้น เพราะได้เห็นข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่ามีการตระหนักในตัวเองได้มากน้อยเพียงใด” (D)

จากการสัมภาษณ์นิสิตในข้อที่ 6 ทำให้ทราบว่า จะเกิดผลดีขึ้นมาก หากมีนวัตกรรมหรือมีการปรับปรุงแก้ไขโดยมีความต้องการที่จะระบุประเภทขยะในถังขยะให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อลดความสับสนและทำให้ตัดสินใจในการทิ้งขยะให้ถูกประเภทมากขึ้น อีกทั้งควรเปลี่ยนรูปลักษณะของถังขยะ ไม่ว่าจะเป็นสี ข้อความระบุประเภท หรือสัญลักษณ์ที่จะทำช่วยเพิ่มความดึงดูด และทันสมัย ทำให้ผู้คนหันมาสนใจการทิ้งขยะอย่างถูกต้องและการคัดแยกขยะที่มากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับการตระหนักรู้ของแต่ละบุคคลอีกด้วย

การสัมภาษณ์บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. นิสิตมีการคัดแยกขยะมากน้อยเพียงใด และมีการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามที่สัญลักษณ์และข้อความระบุไว้หรือไม่ อย่างไร ในช่วงเวลาที่ผ่านมา

“ส่วนใหญ่ไม่คัดแยกขยะ แต่มีการคัดแยกอยู่บ้าง ถึงขยะทั่วไปและถึงขยะเปียกมีรวมกันค่อนข้างเยอะ ขยะเปียกมีการใส่พลาสติกหรือภาชนะไว้อยู่แล้วเป็นส่วนมาก แต่คัดแยกขยะที่เป็นขวดน้ำอยู่บ้าง” (E)

“มีการคัดแยกขยะอยู่บ้าง ถึงขยะประเภทขวดน้ำมีการคัดแยกไว้ตลอด ส่วนขยะเปียกและขยะทั่วไปจะรวมกันอยู่ โดยเฉพาะขยะเปียกที่เป็นประเภทแก้วน้ำ เศษอาหาร ไม่มีการแยก และห้องน้ำหญิงมีขยะที่เยอะกว่าห้องน้ำชาย” (F)

“นิสิตไม่มีการคัดแยกขยะ แม่บ้านต้องคัดแยกกันเอง” (G)

“ส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะเฉพาะขวดน้ำ และขยะในห้องน้ำ แต่ขยะประเภทอื่น ๆ ไม่มีการคัดแยกขยะ” (H)

จากการสัมภาษณ์บุคลากรในข้อที่ 1 นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะ จะมีคัดแยกขยะที่เป็นส่วนน้อย ทำให้แม่บ้านต้องมาคัดแยกขยะกันเอง โดยเฉพาะขยะเปียกที่ไม่มีการคัดแยกเลย มีเศษอาหาร แก้วน้ำ ขยะเปียกอื่น ๆ ส่วนมากขยะเปียกนิสิตจะใส่ถุงพลาสติกเอาไว้ และมักจะทิ้งรวมกับถึงขยะทั่วไป ส่วนขยะที่มีการแยกอยู่เสมอ คือ ขยะประเภทขวดน้ำ ส่วนขยะในห้องน้ำของนิสิต ห้องน้ำหญิงจะมีขยะที่ค่อนข้างเยอะกว่าห้องน้ำชาย

2. ในช่วงเวลาเลิกเรียน บุคลากรมีการคัดแยกขยะเพิ่มเติมหรือไม่ แบ่งขยะเป็นกี่ประเภท และมีการจัดการขยะทั้งหมดกี่ขั้นตอน

“ไม่มีการคัดแยกเพิ่มเติม เนื่องจากขยะมีปริมาณที่ค่อนข้างเยอะ ทำให้แม่บ้านคัดแยกกันเองไม่ไหว โดยจะแบ่งขยะเป็น 3 ประเภท ได้แก่ขยะทั่วไป, ขยะเปียก และขยะติดเชื้อ แยกถุงของแต่ละถังแล้วนำไปทิ้งรวมกันเพื่อให้เจ้าหน้าที่เก็บขยะส่วนกลางในมหาวิทยาลัยทำการคัดแยกอีกที” (E)

“มีการคัดแยกขยะติดเชื้อ, ขยะเปียก และขยะทั่วไป ส่วนใหญ่ขยะขวดน้ำจะมีการคัดแยกอยู่แล้ว จากนั้นจะนำไปทิ้งที่ศูนย์ขยะกลางของมหาวิทยาลัย ซึ่งศูนย์ขยะกลางของมหาวิทยาลัยมีการรวมขยะทั่วไปและขยะเปียกอยู่แล้ว” (F)

“มีการจ้างแม่บ้านเพิ่มเติมเพื่อมาช่วยในการจัดการและคัดแยกขยะ จะแบ่งขยะเป็น 3 ประเภท ขยะติดเชื้อ, ขยะทั่วไป และขยะอันตราย โดยจะแยกขยะติดเชื้อใส่ถุงดำเล็ก ขยะอันตรายจะแยกใส่ถุงสีแดงเพื่อส่งไปในศูนย์ขยะกลางสำหรับการจัดการอย่างปลอดภัย ส่วนขยะอื่น ๆ จะใส่ถุงใหญ่รวมกัน” (G)

“เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยจะคัดแยกขยะเพิ่มเติม แบ่งเป็น 4 ประเภท ขยะทั่วไป, ขยะติดเชื้อ, ขยะเศษอาหารและขยะขวดน้ำ มีจัดการขยะทั้งหมด 4 ขั้นตอน มีการคัดแยกขยะแล้วนำขยะของส่วนกลางที่คัดแยกแล้วไปขายในช่วงวันหยุด ขยะทั่วไปจะนำไปทิ้งและเศษอาหารจะนำไปให้ปลา” (H)

จากการสัมภาษณ์บุคลากรในข้อที่ 2 บุคลากรส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะเพิ่มเติม ส่วนน้อยจะไม่มีมีการคัดแยกเพิ่มเติมเนื่องจากขยะมีการคัดแยกอยู่บ้าง โดยเฉพาะขวดน้ำที่มีการคัดแยกตลอด จะมีการคัดแยกขยะเพียงแค่ขยะทั่วไปและขยะติดเชื้อในห้องน้ำ จากนั้นนำไปส่งที่อาคารพักขยะกลางเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศูนย์กลางขยะจัดการต่อ โดยหลัก ๆ การแบ่งขยะจะแยกออกเป็นทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป, ขยะติดเชื้อ, ขยะเศษอาหารและขยะขวดน้ำ การจัดการขยะในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะแบ่งออกเป็นตามขยะแต่ละประเภท มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน เริ่มจากการคัดแยกขยะ จากนั้นจะแบ่งประเภทของขยะ โดยขยะทั่วไปนำไปทิ้ง ขยะเป็นเศษอาหารนำไปเป็นอาหารให้ปลา ขยะขวดน้ำหรือแก้วน้ำนำไปขาย

2.4.4 สรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นิสิตและบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัย สามารถแบ่งประเด็นของข้อมูล ได้ดังนี้

การคัดแยกขยะภายในบ้านหรือที่พักของตนเอง

การคัดแยกขยะภายในครัวเรือนส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่ได้มีการคัดแยกตามประเภทของขยะเลย โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะทิ้งขยะรวมกันทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นขยะประเภทใด เช่น ขยะเปียก ขยะทั่วไป และขวดน้ำก็จะถูกทิ้งรวมกันไว้ในถังขยะเดียวกัน แต่จะมีขยะบางประเภทที่จะมีการคัดแยกเอาไว้โดยเฉพาะ อาทิ ขยะอันตราย หรือขยะที่มีสารเคมี เช่น หลอดไฟ เครื่องสำอาง และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยขยะพวกนี้จะถูกแยกไว้อีกส่วน ส่วนสาเหตุของการที่ไม่ได้คัดแยกขยะภายในบ้านจากการสัมภาษณ์คือเรื่องของความสะดวกสบายของการทิ้งขยะภายในบ้าน และจำนวนถังขยะภายในบ้านไม่ได้มีจำนวน

มากเพียงพอสำหรับการคัดแยกขยะ ซึ่งมีแค่บางส่วนจากการสัมภาษณ์เท่านั้นที่มีการคัดแยกขยะก่อนจะนำไปทิ้ง

การคัดแยกขยะภายในมหาวิทยาลัย และความชัดเจนของถังขยะ

การคัดแยกขยะนั้นนิสิตบางส่วนมีการคัดแยกขยะก่อนจะทิ้งอยู่แล้ว แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อต้องทิ้งขยะลงถังขยะ จากการสัมภาษณ์พบว่านิสิตบางกลุ่มเกิดความสับสนก่อนจะทิ้งขยะเพราะสัญลักษณ์ที่อยู่บนป้ายหรืออยู่ที่ตัวของถังขยะ ยังมีความชัดเจนไม่เพียงพอจนเกิดความสับสนจนงงให้กับนิสิต เนื่องจากข้อมูลที่อยู่บนป้ายหรือบนถังไม่ได้มีความชัดเจนเพียงพอต่อการที่จะนำมาคัดแยกได้ จึงส่งผลให้ผู้ใช้งานเกิดความลังเลว่าขยะที่ตนนำมาควรทิ้งลงถังขยะประเภทใด จึงส่งผลให้นิสิตที่จะทิ้งขยะเกิดความลังเลและสับสนได้ ทำให้ถังขยะผิดประเภทได้ ซึ่งหากมีคนที่นำขยะมาทิ้งต่อก็จะเกิดความสับสนต่อไปว่าสัญลักษณ์และขยะที่อยู่ภายในถังขยะ จนเกิดเป็นการทิ้งขยะไม่ถูกต้องตามประเภทของขยะ ทั้งนี้ยังมีนิสิตบางคนที่มีความเข้าใจ และสามารถรับรู้ได้ว่าขยะของตนเองควรทิ้งลงถังใด

การคัดแยกขยะภายในมหาวิทยาลัยจากความคิดเห็นของบุคลากร

การคัดแยกขยะภายในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะ แต่จะมีเพียงขยะประเภทขวดน้ำที่ถูกคัดแยกไว้อยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากถังขยะประเภทขวดน้ำในบางจุดค่อนข้างมีความชัดเจนและแยกไว้อย่างเห็นได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีขยะในห้องน้ำที่มีการคัดแยกอย่างชัดเจน เนื่องจากมีประเภทของขยะค่อนข้างน้อย และมีบุคลากรคอยตรวจสอบอยู่เสมอ ทำให้ง่ายต่อการจัดการและคัดแยกในภายหลัง ส่วนของขยะประเภทอื่น ๆ อาทิ ขยะเปียกไม่ได้มีการคัดแยกอย่างถูกต้อง หากเป็นขยะที่เป็นภาชนะอาหารมักมีถุงพลาสติกและเศษอาหารรวมอยู่ด้วยเสมอ อีกทั้งขยะเปียกมักถูกทิ้งรวมกับขยะทั่วไปเสมอ ทำให้เกิดปัญหาต่อการคัดแยกอย่างมาก

การจัดการขยะของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย

บุคลากรบางส่วนไม่ได้มีการคัดแยกขยะโดยคัดแยกตามประเภทของขยะเพิ่มเติม แต่จะมีการจัดการขยะ โดยส่วนใหญ่จะแบ่งขยะออกเป็นทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป, ขยะขวดน้ำ และขยะติดเชื้อ ซึ่งขยะทั่วไปคือขยะทั่วไปและขยะเปียกรวมกัน ไม่ได้มีการคัดแยกขยะทั่วไปและขยะเปียกเพิ่มเติม เนื่องจากปริมาณขยะที่มากเกินไป นอกจากนี้ขยะขวดน้ำและขยะติดเชื้อ มีการคัดแยกที่ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว หลังจากนั้นจะมีการแบ่งขยะรีไซเคิลและขยะขวดน้ำไปขายต่อ ส่วนขยะติดเชื้อและขยะ

อันตรายจะถูกจำกัดอย่างถูกวิธี ทำให้การคัดแยกขยะไม่ได้ไม่ใช่งานที่ของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย แต่เป็นหน้าที่ของส่วนกลางที่ทำหน้าที่จัดการขยะของแต่ละสถานที่

ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและสัญลักษณ์ของขยะ

นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบหรือสับสนกับสัญลักษณ์ที่ระบุไว้บนถังขยะ ทำให้นิสิตส่วนใหญ่จะคาดเดาว่าควรทิ้งถังขยะใด เนื่องจากสัญลักษณ์และข้อความที่อยู่บนตัวของถังขยะ ไม่มีความชัดเจนในการบอกถึงประเภทของขยะในแต่ละถัง และตัวของข้อความที่อยู่บนตัวของถังขยะเองก็ไม่มีมีความชัดเจน และอีกปัญหาที่พบคือ ความจางของข้อความบนตัวถังขยะ อีกทั้งสีของถังขยะในบางพื้นที่ของมหาลัยมีสีของถังที่ไม่เหมือนกัน หากมีนิสิตที่ไม่ทราบถึงความหมายของถังขยะในแต่ละประเภทอาจจะทำให้นิสิตทิ้งขยะผิดประเภทได้ และยังมีนิสิตบางกลุ่มที่มีการเปิดฝาของถังขยะเพื่อดูขยะภายในถังก่อนจะทำการตัดสินใจทิ้งขยะ โดยมีขยะบางประเภทที่ปะปนอยู่ จึงทำให้ผู้ใช้งานเกิดความสับสนกับการเลือกทิ้งขยะให้ตรงกับประเภทของขยะชิ้นนั้น ๆ ดังนั้นการคัดแยกขยะจึงมีความสำคัญทำให้นิสิตคนถัด ๆ ไปสามารถคัดแยกได้อย่างถูกต้อง

ข้อดีของการคัดแยกขยะ และเหตุผลที่ต้องคัดแยกขยะ

ข้อดีของการคัดแยกขยะตามประเภทนั้นจะนำไปสู่ความปลอดภัยและความสะดวกรวดเร็วในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภายในมหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้สามารถจัดแจงประเภทของขยะได้อย่างรวดเร็วและกำจัดขยะประเภทนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็วแล้วยังสามารถนำขยะบางประเภทไปต่อยอดหรือเพิ่มมูลค่าได้อีก เช่น ขยะพวกขวดน้ำ และขยะรีไซเคิล เป็นต้น ขยะเหล่านี้สามารถนำมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อได้อีก และการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทยังส่งผลให้ในพื้นที่บริเวณนั้นมีความสะอาดไม่สกปรก และการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมาก หากไม่ทำการคัดแยกให้ถูกประเภท หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะเกิดอันตรายจากการทิ้งขยะปะปนไม่ถูกประเภท เช่น อาจมีเศษไม้แหลมที่ทะลุถุงมาที่มือจนเกิดอาการบาดเจ็บได้ หรือน้ำของขยะเปียกอาจจะส่งกลิ่นเหม็นออกมาจนทำให้เกิดความล่าช้าในการกำจัดขยะได้ และจากการสำรวจดูพบว่านิสิตส่วนใหญ่ทราบถึงข้อดีของการคัดแยกขยะดีว่ามีความสำคัญแค่ไหน แต่ยังมีนิสิตบางส่วนที่ไม่ได้ให้ความสนใจว่าจะทิ้งขยะให้ตรงตามประเภทที่ระบุไว้หรือไม่

ปัญหาของการคัดแยกขยะ

ปัญหาในการคัดแยกส่วนใหญ่จะเป็นความไม่ชัดเจนของสัญลักษณ์บนตัวของถังขยะที่มีสัญลักษณ์ไม่ชัดเจนจนทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ และข้อความบนตัวถังขยะก็มีลักษณะที่จาง ตัวอักษรลอกจนไม่สามารถอ่านได้ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจน และสีของตัวถังกับรูปแบบการวางถังขยะก็ทำให้เกิดปัญหาเช่นกัน เนื่องจากการวางถังขยะในบริเวณต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้นไม่ได้จัดวางในรูปแบบเดียวกัน ทั้งหมดทำให้นิสิตที่ไม่ได้มองข้อความบนตัวถังขยะ ซึ่งถังขยะบางที่ข้อความบนตัวถังขยะก็มีลักษณะที่ค่อนข้างจาง ทำให้นิสิตส่วนใหญ่เกิดความสับสนว่าควรจะต้องทิ้งลงถังไหน ส่งผลให้ตัดสินใจทิ้งลงไปเลยโดยที่ไม่รู้ว่ามันเป็นถังขยะประเภทใด ประเด็นต่อมาคือ สีของถังขยะไม่ได้ใช้รูปแบบสีแบบเดียวกันทั้งหมด จึงทำให้นิสิตบางกลุ่มเกิดความสับสนได้ว่าควรจะต้องทิ้งขยะลงถังขยะใด แล้วยังมีนิสิตบางกลุ่มที่ไม่ได้สนใจว่าควรคัดแยกขยะหรือไม่ เน้นความสะดวกสบายของตนเองเป็นหลัก และจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่คือขยะภายในตัวถังขยะมีขยะปะปนกันทุกประเภท ทำให้นิสิตคนถัดมา เกิดความสับสนว่าควรจะต้องทิ้งขยะลงในถังขยะใดจึงทิ้งขยะตามกันไป หากมีการทำตัวถังขยะให้มีความชัดเจนมากขึ้น อาจทำให้การทิ้งขยะให้ถูกต้องตามประเภทมีมากขึ้นเช่นเดียวกัน

แนวโน้มนของการคัดแยกขยะ เมื่อได้รับการแก้ไข ปรับปรุง หรือเพิ่มนวัตกรรม

หากมีการปรับปรุงหรือมีนวัตกรรมเข้ามาเพื่อช่วยในการคัดแยกขยะมีแนวโน้มว่าจะมีการคัดแยกขยะเพิ่มขึ้น จากการสัมภาษณ์พบว่า หากมีการพัฒนาในส่วนที่นิสิตต้องการ เช่น ความชัดเจนของตัวถังขยะทั้งในตัวของสี สัญลักษณ์ และข้อความที่ระบุประเภทบนตัวถังขยะ เพื่อความชัดเจนและจะไม่สร้างความสับสนและสามารถที่จะตัดสินใจหรือรับรู้ได้ของนิสิต ว่าขยะของตนเองควรจะไปอยู่ในถังขยะประเภทใด เนื่องจากสาเหตุบางส่วน ที่ผู้ใช้งานไม่ค่อยคัดแยกขยะนั้นเกิดจากการที่ตัวของถังขยะนั้นไม่ค่อยมีความชัดเจน ทำให้การคัดแยกขยะนั้นเป็นความน่ารำคาญดูจุกจิกจนไม่อยากจะคัดแยก และจากการสัมภาษณ์นิสิตยังพบว่า อยากให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของถังขยะให้ชัดเจน และนำติดคู่มือที่สมัยที่มีการบ่งบอกถึงขยะที่ควรจะต้องทิ้งลงไปถังนี้ จะช่วยให้การตัดสินใจที่สามารถที่จะคัดแยกขยะในแต่ละประเภทได้ง่ายขึ้น ลดความสับสนของความชัดเจนและความสับสนเรื่องสีของถังขยะได้ดี

จากผลสรุปการสัมภาษณ์นิสิตและบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัย พบว่าส่วนใหญ่ นิสิตมีการคัดแยกขยะอยู่แล้ว โดยเฉพาะขยะประเภทขวดน้ำ และขยะติดเชือกภายในห้องน้ำ แต่เมื่อต้องตัดสินใจในการคัดแยกขยะ กลับเกิดความสับสนงุนงง เนื่องจากขยะภายในตัวถังขยะนั้นปนกันจึงทำให้เกิดความสับสนว่าควร จะทิ้งลงไปในถังขยะประเภทใด อีกทั้งข้อความที่อยู่บนตัวถังขยะยังไม่มีข้อความชัดเจนว่าขยะที่ควรจะทิ้งลงไป ในถัง ขยะนี้ ควรเป็นขยะชนิดใดบ้าง และเรื่องของสีของถังขยะที่มันไม่เหมือนกันในแต่ละพื้นที่ นิสิตบางส่วนจำสีของถัง ขยะ และไม่ได้อ่านข้อความบนตัวถังก็ทำให้ทิ้งขยะผิดถังได้ รูปแบบของการวางถังที่ไม่ได้วางเป็นรูปแบบเดียวกัน ทั้งมหาวิทยาลัยก็ทำให้เกิดการทิ้งขยะผิดประเภทได้เช่นกัน ดังนั้นการคัดแยกขยะของนิสิตนั้นมีการคัดแยกอยู่แล้วแต่ ปัญหาหลักคือ ตัวของถังขยะนั้นไม่มีความชัดเจนและมีข้อมูลไม่เพียงพอ และทำให้ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าขยะ ของตนเองนั้นควรจะทิ้งลงในถังขยะประเภทใด จนทำให้เกิดการทิ้งขยะที่ผิดประเภทได้ ทั้งนี้บุคลากรส่วนใหญ่ก็ ไม่ได้มีการคัดแยกประเภทเพิ่มเติมด้วย มีเพียงการคัดแยกประเภทขยะทั่วไป ขยะประเภทขวดน้ำ และขยะติดเชือก เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการเพียงเท่านั้น

2.5 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาผู้ใช้ในหัวข้อ การศึกษาพฤติกรรมคัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ กลุ่มผู้ศึกษาได้ทำการสังเกตเกี่ยวกับถังขยะภายในมหาวิทยาลัย และพฤติกรรมคัดแยกขยะของ นิสิต และสัมภาษณ์นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 คน และบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการ ขยะภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน เพื่อให้ทราบถึงประเด็นในการคัดแยกขยะภายในมหาวิทยาลัย การคัดแยก ขยะในชีวิตประจำวัน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและสัญลักษณ์ เหตุผลที่ต้องคัดแยกขยะ ปัญหาของการ คัดแยกขยะ และแนวโน้มของการคัดแยกขยะ เมื่อได้รับการแก้ไข ปรับปรุง หรือเพิ่มนวัตกรรม จากนั้นได้ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ เพื่อสังเคราะห์ปัญหา และนำไปสู่ขั้นตอนการทดลองเพื่อหาแนว ทิศทางการแก้ไขปรับปรุง ทั้งนี้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะภายใน มหาวิทยาลัย เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับถังขยะที่ไม่มีความถูกต้องและชัดเจน ทั้งในเรื่องของสัญลักษณ์ที่ไม่ชัดเจน รูปภาพประกอบมีสีที่ค่อนข้างจาง ทำให้มองเห็นได้ยาก สีที่ไม่ตรงตามมาตรฐานสากล ทำให้เกิดความสับสนในการ คัดแยกขยะ และข้อความที่ไม่มีความชัดเจน ไม่ได้บ่งบอกถึงประเภทขยะอย่างถูกต้อง เมื่อสังเกตถังขยะพบว่า ขยะรีไซเคิลมีการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องมากที่สุด ส่วนขยะประเภทอื่น ๆ อาทิ ขยะทั่วไป และขยะเปียก ไม่มี การคัดแยกอย่างถูกต้อง และมีขยะหลายประเภทปะปนกัน โดยเฉพาะขยะเปียกที่มีการปะปนของขยะอย่างมาก ทั้งเศษอาหาร ภาชนะใส่อาหาร และถุงพลาสติก ไม่มีการคัดแยกแต่อย่างใด และเมื่อสังเกตถึงพฤติกรรมคัด

แยกขยะของนิสิต พบว่า นิสิตบางส่วนทิ้งขยะลงในถังขยะทั่วไป โดยไม่ได้สนใจในเรื่องการคัดแยกขยะ ไม่ว่าจะ เป็นขยะที่ถืออยู่จะเป็นขยะประเภทใดก็ตาม โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งรีบ อีกทั้งนิสิตบางส่วนยังมีการตระหนัก เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนจะทิ้งขยะ แต่เนื่องจากถังขยะไม่มีความชัดเจน ทำให้ตัดสินใจทิ้งขยะในถังขยะที่มี ประเภทใกล้เคียงกับขยะที่ตนเองถืออยู่มากที่สุด นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์นิสิตและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่ได้มีการคัดแยกขยะในที่พักอาศัย เนื่องจากการทิ้งขยะรวมกันสร้างความสะดวกในการ กำจัดขยะมากกว่าการคัดแยกขยะ ในส่วนของการคัดแยกขยะภายในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตบางส่วนมีการคัด แยกขยะอยู่เป็นประจำ แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อต้องทิ้งขยะลงถังขยะ จากการสัมภาษณ์พบว่านิสิตบางกลุ่มเกิดความ สับสนก่อนจะทิ้งขยะ เนื่องจากสัญลักษณ์ที่อยู่บนป้ายหรืออยู่ที่ตัวของถังขยะ ยังมีความชัดเจนไม่เพียงพอจนเกิด ความสับสนงงงให้กับนิสิต ทำให้ขยะส่วนใหญ่ที่จะถูกคัดแยกอย่างถูกต้องมีเพียงขยะขวดน้ำเท่านั้น อีกทั้ง บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้มีการคัดแยกขยะเพิ่มเติมอย่างชัดเจน แต่จะมีการจัดการขยะโดยแบ่งประเภทของขยะเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ และขยะขวดน้ำ เพื่อการจัดการขยะอย่างง่าย นอกจากนี้ จากประเด็น ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและสัญลักษณ์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบหรือสับสนกับสัญลักษณ์ที่ระบุไว้บนถัง ขยะ ทำให้นิสิตส่วนใหญ่จะคาดเดาเสมอว่าควรทิ้งขยะลงในถังขยะประเภทใด แต่ในประเด็นข้อดีและเหตุผลใน การคัดแยกขยะ นิสิตส่วนใหญ่ทราบถึงข้อดี และเหตุผลในการคัดแยก โดยข้อดีของการคัดแยกขยะตามประเภท นั้นจะนำไปสู่ความปลอดภัยและความสะดวกรวดเร็วในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภายในมหาวิทยาลัย และ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้สามารถจัดแจงประเภทของขยะได้อย่างรวดเร็วและกำจัดขยะประเภทนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ปัญหาหลักที่พบ คือ ปัญหาในการคัดแยกส่วนใหญ่จะเป็นความไม่ชัดเจนของสัญลักษณ์บนตัว ของถังขยะที่มีสัญลักษณ์ไม่ชัดเจนจนทำให้เกิดความเข้าใจผิด อีกทั้งสัญลักษณ์และข้อความมีลักษณะที่จาง ทำให้ มองและสังเกตได้ค่อนข้างยาก นอกจากนี้แนวโน้มของการคัดแยกขยะ เมื่อได้รับการแก้ไข ปรับปรุง หรือเพิ่ม นวัตกรรม มีแนวโน้มว่าจะมีการคัดแยกขยะที่เพิ่มขึ้น หากมีการพัฒนาและแก้ไขปัญหากับความไม่ชัดเจนของ สัญลักษณ์ สี และข้อความบ่งบอกประเภทถังที่กล่าวมาข้างต้น

3. แนวทางการแก้ไขปรับปรุง

จากการทำการทดลองเพื่อแก้ไขปัญหาการคัดแยกขยะ โดยทำป้ายสำหรับการคัดแยกขยะจากการวิเคราะห์ปัญหาที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ ซึ่งมีการทำการทดลองดังนี้

1. แบ่งขยะเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะเศษอาหาร และขยะขวดน้ำ อีกทั้งปรับเปลี่ยนสีของถังขยะให้ถูกต้องตามมาตรฐานสากล เพื่อลดความสับสนในการเลือกคัดแยกขยะ และช่วยลดเวลาในการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายหรือรีไซเคิล
2. จัดทำป้ายข้อความบ่งบอกประเภทและสัญลักษณ์อย่างชัดเจน
3. จัดทำป้ายบอกความหมายของขยะแต่ละประเภท และประโยชน์ของการคัดแยกขยะ
4. จัดทำป้ายแนะนำการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี พร้อมข้อความกระตุ้นความตระหนักเกี่ยวกับการทิ้งขยะ
5. ปรับเปลี่ยนการติดป้ายให้อยู่ในระดับสายตา สามารถมองเห็นได้ง่าย
6. ทำการทดลองจำนวน 2 จุด จุดแรกทำการทดลองโดยนำฝาดังขยะใส่ไว้ดั้งเดิม ส่วนจุดสองทำการทดลองโดยนำฝาดังขยะออก

จากการทำการทดลอง สังเกต และสัมภาษณ์บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในการคัดแยกขยะเล็กน้อย ถังขยะทั่วไปและถังขยะรีไซเคิลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เพียงเล็กน้อย โดยขยะที่มีการคัดแยกมากที่สุด คือ ขยะขวดน้ำ ขยะแก้วน้ำ และถุงพลาสติก แต่ถังขยะเศษอาหารกลับไม่มีการคัดแยก ถังขยะทุกประเภทยังคงมีขยะประเภทอื่นปะปนกัน เช่น ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร และช้อนส้อม ไม่ได้มีการคัดแยกอย่างละเอียดและถูกต้องตามหลัก นอกจากนี้ถังขยะที่ทำการทดลองโดยนำฝาดังขยะออก มีสัดส่วนการคัดแยกขยะมากกว่าถังขยะที่ทำการทดลองโดยนำฝาปิดไว้ เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทิ้งและคัดแยกขยะตามขยะที่พบเห็นในถังขยะ หากพบเห็นขยะประเภทใดในถังขยะ ก็จะทำการทิ้งขยะตามขยะที่พบเห็น อีกทั้งจากการสังเกตระยะสั้น พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการคิดและตระหนักเล็กน้อยหลังจากเห็นป้ายสัญลักษณ์ ประเภท และป้ายกระตุ้นความตระหนักเกี่ยวกับการทิ้งขยะ แต่เมื่อสังเกตเห็นถังขยะที่เป็นถุงขยะ หรือถังขยะที่มีขยะรวมกัน และพบเห็นขยะที่ถูกทิ้งก่อนหน้านี้ ก็จะทำการทิ้งขยะตามขยะที่พบเห็นทันที

ถังขยะจุดที่ 1

ถังขยะที่ทดลองโดยนำฝากลังขยะใส่ไว้ดังเดิม

ถังขยะจุดที่ 2

ถังขยะที่ทดลองโดยนำฝากลังขยะออก

ภาพตัวอย่างถังขยะที่ทำการทดลองจำนวน 2 จุด

ทั้งนี้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่านิสิตส่วนใหญ่ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยก มีความตระหนักต่อปัญหาค่อนข้างน้อย และปัญหาหลักคือ ถังขยะมีความชัดเจนไม่เพียงพอ ดังนั้นกลุ่มผู้ทดลองจึงมีความเห็นต่อการเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงดังนี้

ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบของถังขยะ

ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบของถังขยะให้มีสีและประเภทที่ตรงตามมาตรฐานสากล เพื่อทำให้เกิดเป็นภาพจำที่ถูกต้องแก่นิสิต อีกทั้งควรปรับเปลี่ยนรูปแบบของถังขยะให้มีความน่าสนใจและดึงดูดมากขึ้น เช่น ทำถังขยะเป็นรูปขวดน้ำ รูปกระป๋อง หรือรูปอาหาร เพื่อกระตุ้นความสนใจในการทิ้งขยะและคัดแยกขยะมากขึ้น และควรทำช่องสำหรับทิ้งขยะแบบเจาะจง เช่น ขยะที่เป็นกระดาษ ควรทำช่องสำหรับทิ้งขยะเป็นรูปสี่เหลี่ยมทรงแบน หรือขยะที่เป็นขวดน้ำ ควรทำช่องสำหรับทิ้งขยะเป็นรูปวงกลมเพื่อกำหนดให้ทิ้งได้เฉพาะขวดน้ำเท่านั้น นอกจากนี้ควรปรับขยะให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อความทนทาน และสามารถรับน้ำหนักของขยะได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะขยะประเภทขยะเปียกและเศษอาหารที่มีน้ำหนักที่ค่อนข้างมากกว่าขยะทั่วไป

ด้านการสร้างความตระหนัก

ควรสร้างการปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ เนื่องจากพฤติกรรมของคนไทยเกี่ยวกับการทิ้งขยะไม่เป็น หรือทิ้งขยะไม่ถูกประเภท ไม่ได้มีบทลงโทษแต่อย่างใด จึงทำให้คนส่วนใหญ่มองข้ามและละเลยในเรื่องของการคัดแยกขยะ ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ไม่มีความเข้าใจถึงเหตุผลของการคัดแยกขยะ ไม่ทราบเกี่ยวกับประโยชน์ของการคัดแยกขยะ อีกทั้งอาจไม่ได้รับการปลูกฝังที่ดีว่าการคัดแยกขยะมีผลดีอย่างไร ดังนั้นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ที่ดูแลในเรื่องการจัดการขยะ ควรส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ถูกประเภทให้แก่นิสิต อาจทำในรูปแบบอินโฟกราฟฟิก เพิ่มความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทาง หรือเพิ่มความรู้การคัดแยกขยะเข้าไปในวิชาพื้นฐาน โดยให้ความรู้ในด้านการคัดแยกขยะที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด ทำให้สามารถคัดแยกขยะแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้อง และแนะนำการพัฒนาต่อยอดขยะแต่ละประเภท โดยอาจเพิ่มพื้นที่ที่คอยจัดการขยะแต่ละรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับป้ายการคัดแยกขยะ เช่น ขยะเศษอาหาร จัดทำพื้นที่และเครื่องมือที่สามารถจัดการขยะได้จริง และนำไปใช้ประโยชน์ ส่วนขยะรีไซเคิล นำขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ได้มาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น กระดาษลัง กล่องน้ำผลไม้ สามารถนำมาทำเป็นโต๊ะหรือเก้าอี้ เพื่อเพิ่มที่นั่งพักภายในบริเวณมหาวิทยาลัย เป็นต้น อีกทั้งเพื่อให้นิสิตตระหนักได้ว่าขยะที่กำลังทิ้ง สามารถนำกลับมาใช้หรือเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ประโยชน์ เช่น ขยะเปียก สามารถนำไปทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อใส่ในต้นไม้ แปลงผักสวนครัว ส่วนขยะทั่วไป สามารถนำไปผ่านเทคโนโลยีการผลิต และนำกลับมาเป็นสิ่งใหม่ เพื่อเพิ่มความตระหนักให้กับนิสิตอีกด้วย

ด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะ

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงการให้ความรู้ในการทิ้งขยะลงถังให้ถูกประเภทแก่นิสิต ไม่ควรละเลยต่อการคัดแยกขยะ และควรร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึกในการทิ้งขยะที่ถูกต้องให้กับนิสิต ผ่านทางการสื่อสารหรือผ่านทางช่องทางอื่น ๆ โดยอาจแจ้งให้ทราบว่าขยะประเภทใด ควรทิ้งถังสีใด ประเภทใด และเหตุใดจึงต้องคัดแยกขยะ เพื่อให้นิสิตเกิดความตระหนัก และรู้แนวทางในการกำจัดขยะที่ถูกต้องและส่งผลดีต่อธรรมชาติ

ด้านความร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยควรเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะให้นิสิต โดยบอกถึงผลกระทบ ซึ่งมีทั้งผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อสภาพแวดล้อม อีกทั้งยังมีชีวิตอื่น ๆ ที่อาศัยร่วมกัน และให้ความรู้และความสำคัญของขยะแต่ละประเภท ควรมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในทุกสัปดาห์ เพื่อให้เกิดความเคยชินในการคัดแยกขยะ นอกจากนี้ควรจัดรูปแบบถังขยะในมหาวิทยาลัยให้มีรูปแบบที่เหมือนกันในทุกจุด เพื่อลดความสับสนในการตัดสินใจคัดแยกขยะ โดยอาจเพิ่มป้ายที่มีขนาดใหญ่และมีความชัดเจนของถังขยะแต่ละชนิดอีกด้วย

4. สะท้อนคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชา

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชาที่ได้รับ คือ ทำให้รู้วิธีการศึกษาผู้ใช้ (User Studies) อย่างถูกต้อง หากอิงตามการดำเนินงานที่กลุ่มของผู้ทดลองปฏิบัติก็จะหมายถึง การได้ศึกษาหรือสัมภาษณ์ผู้ที่ให้นำขยะมาทิ้ง หรือศึกษาว่าผู้คนเหล่านั้นมีความต้องการอย่างไร เพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจกับปัญหาต่าง ๆ (Paint Point) ที่เกิดขึ้น เมื่อได้เรียนรู้เนื้อหาสาระของวิชานี้แล้ว ก็จะส่งผลให้สามารถศึกษาผู้ใช้ได้อย่างเป็นลำดับที่ถูกต้อง รู้วัตถุประสงค์ของการศึกษา และสามารถพัฒนาออกแบบการบริการ และนวัตกรรมให้ตรงกับความต้องการ หรือปัญหาของผู้ใช้ได้

4.2 ทักษะที่ได้เรียนรู้และพัฒนาจากการทำงาน

หลังจากเริ่มดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ได้เรียนรู้ทักษะมากมาย โดยทักษะที่จะกล่าวถึงเป็นอันดับแรกคือ ทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากต้องคิดวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ถูกจุด และต้องเป็นวิธีที่จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ยกตัวอย่างเช่น การออกแบบป้ายที่จะช่วยเพิ่มความชัดเจนในการคัดแยกขยะ ซึ่งการออกแบบป้ายนั้นต้องคิดวิธีการออกแบบให้มีความชัดเจน และเข้าใจง่ายมากที่สุด เพื่อแก้ปัญหาของป้ายที่ทำให้ผู้ที่จะนำขยะมาทิ้งสับสน เป็นต้น อีกทั้งยังได้ฝึกและพัฒนาทักษะด้านการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งทักษะนี้เป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างมาก โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ช่วยกันเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ในการออกแบบ หรือเสนอแนวทางในการเพิ่มความร่วมมือในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมไปถึงการช่วยกันคิดวิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

จากการทำงานร่วมกันของเพื่อนในกลุ่ม ทุกคนเห็นตรงกันว่า แม่บ้านทำความสะอาดบางคน ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ที่ไม่เหมือนกัน เพราะเนื่องจากข้อมูลที่ได้รับมาจึงทำให้การทำงานนั้นค่อนข้างยากและมีปัญหา รวมไปถึงการสัมภาษณ์นี้สติดด้วย นิสิตบางคนให้ข้อมูลที่น้อยเกินไปจึงทำให้การวิเคราะห์นั้นทำออกมาได้ไม่เมาะ นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มได้ไปทำการสังเกตสีของถังขยะที่จะทำการทดลอง พบว่า สีของถังขยะบางถังนั้นไม่ตรงกับประเภท และไม่ตรงกับมาตรฐานสากลที่ได้มีการได้กำหนดเอาไว้ อีกทั้งสีของถังขยะยังไม่ตรงกับป้ายถังขยะที่กลุ่มของพวกเราออกแบบมา ซึ่งสีของป้ายที่ได้ออกแบบมานั้นเป็นสีที่ตรงกับมาตรฐานสากล ทำให้ต้องมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และยังมีปัญหาในเรื่องของพื้นที่ในการติดป้าย เพราะพื้นที่ในการติดป้ายนั้นมีไม่มาก และการติดป้ายต้องติดให้อยู่ในระดับสายตาเพื่อให้สามารถอ่านได้ง่าย จึงทำให้ขนาดของป้ายที่ต้องออกแบบ ต้องมีขนาดเล็กลงไปตามขนาดของพื้นที่ติดป้าย โดยการออกแบบป้ายให้มีความชัดเจน และมีเนื้อหาที่ครบถ้วนสามารถเข้าใจได้ง่ายในพื้นที่ ที่จำกัดนั้น นับเป็นความท้าทายอย่างมาก เพราะหากมีรูปหรือข้อความที่ใหญ่ และเยอะมากเกินไปก็จะส่งผลให้องค์ประกอบภายในป้าย ดูมีความแน่นและรกมากเกินไป จนขาดความสวยงาม อีกทั้งยังขาดความดึงดูด ทำให้ผู้คนไม่สนใจที่จะอ่านป้ายมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการตัดแยกขยะของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์

1. ที่บ้านและที่พักอาศัย มีการตัดแยกขยะหรือไม่ อย่างไร
2. ในช่วงเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ได้ตัดแยกขยะโดยแยกประเภทขยะและได้ตัดแยกอย่างถูกต้องตามข้อความบ่งบอกที่ปรากฏบนถังขยะหรือไม่ อย่างไร
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของขยะ และเข้าใจสัญลักษณ์หรือข้อความที่ปรากฏบนถังขยะหรือไม่ อย่างไร
4. ทราบหรือไม่ว่าการตัดแยกขยะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และทำไมเราจึงต้องตัดแยกขยะ
5. คิดว่าปัญหาในเรื่องการตัดแยกขยะสำหรับตนเองคืออะไร
6. หากมีสร้างผลงาน นวัตกรรม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาในจุดนี้ จะหันมาตัดแยกขยะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

การสัมภาษณ์บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการขยะภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. นิสิตมีการตัดแยกขยะมากน้อยเพียงใด และมีการตัดแยกขยะที่ถูกต้องตามที่สัญลักษณ์และข้อความระบุไว้หรือไม่ อย่างไร ในช่วงเวลาที่ผ่านมา
2. ในช่วงเวลาเลิกเรียน บุคลากรมีการตัดแยกขยะเพิ่มเติมหรือไม่ แบ่งขยะเป็นกี่ประเภท และมีการจัดการขยะทั้งหมดกี่ขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ทำการทดลอง

ป้ายข้อความบ่งบอกประเภทและสัญลักษณ์

G
Garbage
ขยะทั่วไป

ทั้งภายในและภายนอก

PET
PET Bottle
ขวดพลาสติก

ทิชชู ภาชนะใส่อาหาร ขอบขนม
ถุงพลาสติก กล่องโฟม ไม้/ยาง/หลอด

ขยะทั่วไป

เฉพาะขวดพลาสติกเท่านั้น

ขยะขวดพลาสติก

FW
Food Waste
เศษอาหาร

เฉพาะเศษอาหารเท่านั้น

ขยะเศษอาหาร

RE
Recycle
ขยะรีไซเคิล

เท่านั้นทั้งภายในและภายนอก

กระดาษ/แก้วกระดาษ แก้ว
กล่องเครื่องดื่ม กระป๋อง

ขยะรีไซเคิล

ป้ายบ่งบอกความหมายของขยะแต่ละประเภท และประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

ขยะทั่วไป 	เศษอาหาร 	ขยะรีไซเคิล 	แยกขยะ แล้วได้อะไร ? รบกวนช่วยกันทิ้ง ขยะให้ถูกประเภท ด้วยนะคะ/ครับ
ขยะที่ย่อยสลาย ตามธรรมชาติ ได้ง่าย	ขยะที่สามารถนำไป แปรรูปใช้ใหม่ได้	ขยะที่ย่อยสลายได้ ผ่านทางธรรมชาติ	
นำไปทำเชื้อเพลิง หรือสิ่งประดิษฐ์ ต่าง ๆ ได้	นำไปทำปุ๋ย หรือน้ำชีวภาพได้	นำไปรีไซเคิล กลับมาใช้ใหม่ได้ หรือ นำไปขายได้	

ป้ายแนะนำการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี พร้อมข้อความกระตุ้นความตระหนักเกี่ยวกับการทิ้งขยะ

แนะนำวิธีการทิ้งขยะที่ถูกต้อง			
กิ่งตะเกียบลงใน ถังขยะทั่วไป กิ่งเศษอาหารที่มีจำนวนมาก ลงในถังขยะเศษอาหาร	กิ่งเศษอาหารลงใน ถังขยะเศษอาหาร กิ่งบรรจุภัณฑ์ลงใน ถังขยะทั่วไป	เทน้ำลงในอ่างล้างมือ กิ่งขวดลงในถังขวดน้ำ	จัดการเศษอาหาร ยังไงดี? น้ำ/น้ำหวาน/น้ำแข็ง ↓ เทลงในอ่างล้างมือ ที่ห้องน้ำ
กิ่งถุงพลาสติกลงใน ถังขยะทั่วไป กิ่งของนมลงใน ถังขยะทั่วไป	กิ่งฝาแก้วลงใน ถังขยะทั่วไป กิ่งแก้วกระด้างลงใน ถังขยะรีไซเคิล	เทน้ำและน้ำแข็งลงใน อ่างล้างมือ กิ่งหลอด ลงใน ถังขยะ ทั่วไป กิ่งแก้วน้ำลงใน ถังขยะรีไซเคิล	เศษอาหาร/ซอส/น้ำจิ้ม น้ำจืดจากอาหาร ↓ เทลงในถังขยะเศษอาหาร

ภาคผนวก ข
ความรับผิดชอบในการทำงานของสมาชิกกลุ่ม

ความรับผิดชอบในการทำงานของสมาชิกกลุ่ม

นายนภัทร น้อยนารถ

รับผิดชอบในขั้นตอนการเลือกเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย, การรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์, สรุปผลสัมภาษณ์ของนิสิตและบุคลากร, ทำ การทดลอง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

นายปวิช นัยเนตร์

รับผิดชอบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์, สรุปผลสัมภาษณ์ของบุคลากร, ทำการทดลอง, เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและสะท้อนคิดสิ่งที่ได้ เรียนรู้

นางสาวปัญญิษา เสมอใจ

รับผิดชอบในขั้นตอนการคิดประเด็นเรื่อง การเลือกเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย, การรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนของภาพรวมเล่ม, ส่วนการ วิเคราะห์และสรุปผลการ สังกะและการสัมภาษณ์ของนิสิตและบุคลากร, ออกแบบการทดลอง และเสนอ แนวทางการแก้ไขปัญหา

นางสาวเมธาวิ สุดาจันทร์

รับผิดชอบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์ สรุปผลสัมภาษณ์ของนิสิต, ทำการทดลอง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

นายรณภพ ตันกุล

รับผิดชอบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์, สรุปผลสัมภาษณ์ของนิสิต, ทำการทดลอง, เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและสะท้อนคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้

นายปฏิพล สุวบุตร

รับผิดชอบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์, สรุปผลสัมภาษณ์ของนิสิต, ทำการทดลอง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

นางสาวรัตนภรณ์ กุลภา

รับผิดชอบในขั้นตอนการเลือกเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย, การรวบรวมข้อมูลแบบ สังกะและสัมภาษณ์นิสิตและบุคลากรโดยรวม, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์และสรุปผล สัมภาษณ์ของนิสิต, ทำการทดลอง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

นางสาวรัฐญา ปาคำ

รับผิดชอบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลแบบสังเกตและสัมภาษณ์, จัดทำเล่มรายงานในส่วนการวิเคราะห์,
สรุปผลสัมภาษณ์ของบุคลากร, ทำการทดลอง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา